

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/pens_outlook-2018-en

דוח OECD בנושא פנסיות לשנת 2018 תקציר בעברית

שילוב של פנסיות ממומנות ופנסיות במימון שוטף (pay-as-you-go pensions), מנגנונים אוטומטיים, ורשת ביטחון חזקה עבור פנסיונרים משפר את תוצאות הפרישה

קובעי המדיניות שמתכננים מערכות פנסיוניות צריכים להרהר על היעדים שלהם (הקלת העוני, חלוקת הכנסה מחדש, קיימות, והחלקת הצריכה) ועל הסיכונים (דמוגרפיים, סוציאליים, עבודה, מאקרוכלכליים ופיננסיים).

רשת בטחון איתנה לפנסיונרים, ומערכת פנסיה מגוונת ומאוזנת המשלבת מרכיב ממומן הן חשובות, במיוחד בעת שעידוד והקצאה מחדש של חסכון לאומי לצורך השקעה לטווח ארוך הם יעד מדיניות. זאת ועוד, מערכות פנסיוניות מתוכננות היטב צריכות לכלול מנגנונים אוטומטיים שיתאימו את ההטבות עם המציאות הכלכלית והמציאות הדמוגרפית. על המערכות להיות בנות קיימא מבחינה פיננסית ולספק מידה מסוימת של ודאות שאותה מספקים הסדרי הטבות מוגדרות.

בעת גיוון המערכות הפנסיוניות, על המדינות להנהיג בהדרגה הסדרים ממומנים, במיוחד כאשר הפקדות יחליפו באופן חלקי, או מלא, מערכת במימון שוטף (pay-as-you-go) קיימת. קובעי המדיניות צריכים לבחון את המעבר בקפידה שכן בטווח הקצר הוא עשוי להפעיל לחץ נוסף על המצב הפיננסי הציבורי ולהגביר את הסיכונים מבחינת היחידים.

מדינות יכולות לשפר את תכנון התמריצים הפיננסיים בגין חסכון לפרישה

תמריצים פיננסיים שכוללים הטבות מס ושאינם כוללים הטבות מס יכולים לעודד חסכון לפרישה כיוון שהם מעניקים יתרון מס כללי ליחידים באמצעות הפחתה בסך המס שישולם לאורך החיים, למרות שיש לכך עלות פיסקלית. תכנון התמריצים צריך לתת את הדעת לצורכי החיסכון לפרישה וליכולות של כל קבוצות ההכנסה, ולכל הפחות, לספק ניטרליות מס בין צריכה לבין חסכון.

על חוקי המס להיות ברורים, יציבים ועקביים בכל תכניות החיסכון לפרישה. אפשר להשתמש בזיכוי מס, בניכוי מס בשיעור קבוע או בהפקדות תואמות כדי להעניק יתרון מס שווה לכל קבוצות הכנסה. מדינות המשתמשות בזיכוי מס יכולות לשקול לעשות אותם ברי החזרה ולשלם אותם לתוך חשבונות הפנסיה. תמריצים שאינם כוללים הטבות מס, ובמיוחד סובסידיות נומינליות קבועות, מסייעים להגדיל את החסכונות של חוסכים בעלי הכנסה נמוכה. מדינות עם משטר מס מסוג "EET" צריכות לשמר את מבנה המיסוי הנדחה וכל המדינות ששוקלות להנהיג תמריצים פיננסיים צריכות לבחון את היכולות הפיסקלית שלהן ואת המגמות הדמוגרפיות.

כדי להתאים את החיובים המוטלים לעלות ניהול חסכונות הפרישה נדרשים גילויים, תקנות תמחור ופתרונות מבניים טובים יותר

אספקת שירותי פנסיה כרוכה בעלויות כגון פעילויות ניהול והשקעה שעליהן משלמים החברים והמעסיקים. עלויות אלה יכולות להשפיע רבות על הערך הסופי של החיסכון שנצבר לפנסיה. הסדרי פנסיה מסוימים יקרים יותר, כמו למשל הסדרים שמעניקים אפשרויות בחירה רבות יותר.

אמצעים לשיפור השקיפות הם חיוניים, אך לא די בהם כדי להתאים עלויות וחיובים. אמצעים אלה מיטיבים לעבוד כאשר הם נתמכים על ידי תקנות תמחור ופתרונות מבניים. על מנת למקסם את התשואות נטו, קובעי המדיניות

והרגולטורים יכולים להשתמש גם באמצעים דוגמת מדדי השוואה וקשר הדוק יותר בין הוצאות ההשקעה ובין ביצועי תיק ההשקעות.

גישת המשילות וגישת ההשקעה של מוסדות השקעה משמעותיים מבחינה לאומית מספקות קווים מנחים מועילים לחיזוק המסגרות הרגולטוריות

למספר מוסדות השקעה חשובים ברמה הלאומית יש תכונות משותפות והם מספקים ראיות לגישות משילות והשקעה טובות. יש להם מסגרות רגולטוריות ומשפטיות בלתי תלויות בממשלה; משימות ברורות להנחות את מדיניות ההשקעה; ועד מפקח שנושא באחריות בפני הרשויות הקומפוטנטיות והחברים; ושקיפות לגבי הסדרי המשילות שלהם וניהול ההשקעות והסיכונים שלהם על מנת שיישאו באחריות בפני בעלי העניין השונים.

מוסדות אלה מבטאים את יעדי הביצוע שלהם במונחים של המשימה שלהם ועוקבים אחר הביצוע תוך השוואתו אל מול היעד ארוך הטווח הזה ולא אל מול אמת מידה של השוק. תאריך היעד וכספי מחזור חיים הם האסטרטגיה המועדפת של מוסדות עם חשבונות אינדיבידואלים. אסטרטגיות תשואה ארוכות טווח יכולות אולי להציע תשואות טובות יותר, אך בסיכון גבוה יותר לכך שהסכום שיעמוד לחברים בגיל פרישה לא יהיה מספיק.

מאפיינים אוטומטיים, אופציות ברירות מחדל, מידע פשוט ובחירה, תמריצים פיננסיים והשכלה פיננסית מובילים לתוצאות טובות יותר במועד הפרישה

השכלה פיננסית מועטה וסטיות התנהגות עלולות לגרום לאנשים לקבל החלטות לא נכונות לגבי הפרישה.

מנגנונים דוגמת צירוף אוטומטי והגדלת הפקדות יכולים לרתום את האינרציה להפוך את מערכות הפנסיה לכוללות יותר ולעזור להגדיל את רמות ההפקדות. אפשר שאנשים שאינם מסוגלים, או שאינם מעוניינים לבחור שיעור הפקדה, ספק פנסיה, אסטרטגית השקעה או מוצר לאחר פרישה, יפיקו תועלת מאופציות ברירת מחדל.

ישנם גם כלים אחרים שיכולים לעזור בקבלת החלטות, ובכלל זה: יישומי אינטרנט, שמגבילים את האפשרויות ומקלים על ההשוואות, ותמריצים פיננסיים. דוחות פנסיה יכולים להעביר באופן פשוט אינפורמציה חשובה, בעוד שסמינרים לחינוך פיננסי ועצות פיננסיות יכולים לסייע לאנשים להבין את האינפורמציה.

גמישות מוגברת בגיל הפרישה ופנסיות ציבוריות פרוגרסיביות וחוקי מיסוי מתייחסים לחסרונות הפיננסיים של קבוצות אוכלוסייה בעלות תוחלת חיים קצרה יותר

לאנשים הנמנים עם קבוצות סוציו-אקונומיות נמוכות יש תוחלת חיים קצרה מזו של קבוצות סוציו-אקונומיות גבוהות. מצבם הפיננסי עשוי להיות פחות טוב אם תקופת הפרישה שלהם תהיה קצרה יותר ביחס לתקופת עבודה שלהם, ויקבלו "תשואה" נמוכה יותר על הפקדות שביצעו למקור הפנסיה הממומנת שלהם. פנסיות ציבוריות וחוקי מיסוי יכולים לעזור לקזז כמה מהחסרונות האלה.

קווי מדיניות לשיפור הקיימות של מערכות פנסיה לאור העלייה בתוחלת החיים יצטרכו לבחון איך יושפעו אנשים הנמנים עם קבוצות סוציו-אקונומיות ומגדריות שונות. ככלל, אנשים יצטרכו לעבוד במשך תקופה ארוכה יותר, אך לא כל הקבוצות יוכלו בהכרח לעשות זאת. גמישות מוגברת סביב גיל הפרישה היא המפתח לשיפור תוצאות הפנסיה עבור כל הקבוצות ולהבטיח שקבוצות סוציו-אקונומיות נמוכות יותר לא ייקנסו בגיל פרישה בגלל תוחלת החיים הקצרה יותר שלהן.

פנסיות שארים ממשיכות למלא תפקיד חשוב, אך אינן צריכות להגביל את התמריצים לעבוד או לחלק מחדש את ההכנסה בין לא נשואים לזוגות

פנסיות שארים נחוצות עדיין כדי להתאים את רמת החיים לאחר מותו של בן הזוג. ואולם, מן הראוי שמקבלי פנסיות שארים יהיו זכאים לקבלה רק לאחר גיל פרישה. במקומה, יש להעניק להם הטבות זמניות שיסייעו להם להסתגל למצבם החדש.

עלות פנסיות השארים צריכה להיות מופנמת בתוך כל זוג, או לכל הפחות בין זוגות. ברפורמה של תקציב ניטרלי (budget-neutral reform), פירושו של דבר שרמות הפנסיה של פנויים יהיו גבוהות ממרמות הפנסיה של מי שחיים בזוגיות ונהנים מפנסיות שארים.

בני זוג מקשרי זוגיות קודמים אינם צריכים להיות זכאים שכן אין להם צריכה שוטפת שצריך להחליק. פיצול זכויות הפנסיה טומן בחובו מספר יתרונות, אך כי מדינות מסוימות מעדיפות טיפול אינדיבידואלי בבני זוג, בין השאר כדי לעודד שוויון מגדרי.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2018), *OECD Pensions Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/pens_outlook-2018-en